

UCHWAŁA NR XXXI/188/22
RADY POWIATU W BIELSKU PODLASKIM

z dnia 31 marca 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób
Niepełnosprawnych w Powiecie Bielskim w latach 2022 – 2026.**

Na podstawie art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 528), oraz art. 35a ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573, z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się "Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Bielskim w latach 2022 – 2026", stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 01 stycznia 2022 r.

PRZEWODNICZĄCY RADY

/-/ Andrzej Leszczyński

Załącznik do Uchwały Nr XXXI/188/22
Rady Powiatu w Bielsku Podlaskim
z dnia 31 marca 2022 r.

***POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ
NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
W POWIECIE BIELSKIM
W LATACH 2022 – 2026***

Bielsk Podlaski, styczeń 2022 r.

Spis treści

1. Wstęp.	str. 3
2. Diagnoza sytuacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych w powiecie bielskim	str. 4
2.1. Niepełnosprawność w powiecie bielskim	str. 4
2.2. Rehabilitacja zawodowa – sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy	str. 8
2.3. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	str. 11
3. Cele operacyjne programu	str. 15
3.1. Cel operacyjny I	str. 15
Tworzenie warunków do zatrudnienia i przeciwdziałania skutkom bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych	
3.2. Cel operacyjny II	str. 17
Tworzenie warunków do rozwijania umiejętności społecznych i poprawy sprawności psychofizycznej osób niepełnosprawnych oraz poprawy dostępu i korzystania z obiektów i dóbr publicznych	
3.3. Cel operacyjny III	str. 18
Wyrównanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do edukacji	
3.4. Cel operacyjny IV	str. 20
Tworzenie możliwości do aktywnego udziału osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym, sportowym i rekreacyjnym	
3.5. Cel operacyjny V	str. 21
Współpraca samorządów terytorialnych z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych	
4. Finansowanie, monitorowanie i realizacja programu	str. 22
5. Podsumowanie	str. 23

1. WSTĘP

Powiat Bielski realizując obowiązek wynikający z art. 35a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 z późn. zm.) opracował „Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2022 – 2026”.

Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2022 – 2026 jest dokumentem określającym i koordynującym działania w zakresie polityki społecznej Powiatu Bielskiego, ukierunkowanym na rozwiązanie problemów osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudnienia oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Podstawowym założeniem Programu jest stworzenie systemu wsparcia osobom niepełnosprawnym i wdrożenie takich rozwiązań, które zminimalizują skutki niepełnosprawności, zaspokojenie potrzeb osób niepełnosprawnych we wszystkich obszarach życia oraz wspomogą prowadzenie samodzielnego oraz niezależnego życia.

Niniejszy Program stanowi kontynuację działań, które podjęto w ramach Powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w latach 2017-2021 oraz został poszerzony o cele i założenia, które zebrano od samorządów, placówek i ośrodków pomocy społecznej, instytucji, stowarzyszeń i organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych z terenu powiatu bielskiego oraz uwzględniają doświadczenia ze współpracy z niepełnosprawnymi mieszkańcami powiatu i zgłaszanymi przez nich potrzebami w zakresie poprawy życia codziennego.

Celem Programu jest zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwie najwyższego poziomu funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Podjęmowane działania zawarte w Programie mają zmierzać do tego, aby osoby niepełnosprawne czuły się pełnoprawnymi mieszkańcami naszego powiatu.

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych będą skuteczne, jeżeli nie będą dotyczyły jedynie obszaru pomocy społecznej, lecz będą miały swoje odzwierciedlenie w innych zadaniach realizowanych przez samorządy, instytucje i organizacje pozarządowe działające na terenie powiatu bielskiego.

2. DIAGNOZA SYTUACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE BIELSKIM.

2.1. Niepełnosprawność w powiecie bielskim.

Liczba osób niepełnosprawnych zamieszkujących na terenie Powiatu Bielskiego określona jest szacunkowo z uwagi na brak danych o tej grupie osób. Podstawowym źródłem informacji o osobach niepełnosprawnych są dane pochodzące z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań w 2021 roku.

Należy zaznaczyć, że osoby biorące udział w narodowym spisie powszechnym mogły odmówić udzielenia odpowiedzi na pytania dotyczące stanu zdrowia i niepełnosprawności, co mogło rzutować na uzyskaną w spisie strukturę osób niepełnosprawnych i niedoszacowanie ogólnej liczby osób niepełnosprawnych. Szacuje się, że faktyczna liczba osób niepełnosprawnych w powiecie jest większa.

Według Banku Danych Lokalnych Urzędu Statystycznego w Białymstoku na dzień 30 czerwca 2021 r. liczba ludności Powiatu Bielskiego wyniosła 53.299 osób, z czego 26.919 stanowiły kobiety, a 26.380 mężczyźni.

Przyjmując 10 procentowy wskaźnik niepełnosprawności i osób niepełnosprawnych z Narodowego Spisu Powszechnego w stosunku do ogólnej liczby ludności powiatu bielskiego na dzień 30.06.2021 roku, powiat bielski szacunkowo zamieszkiwało 5.330 osób niepełnosprawnych.

Problem zjawiska niepełnosprawności wśród mieszkańców powiatu bielskiego wymieniony w tym Programie określono na podstawie danych będących w ewidencji jednostek organizacyjnych powiatu, tj. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR), Powiatowego Zespołu Do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności (PZON) i Powiatowego Urzędu Pracy (PUP). Posiadane dane pozwalają wyłącznie na szacunkowe określenie zjawiska niepełnosprawności istniejącego w powiecie bielskim.

Poniższe tabele obrazują dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bielsku Podlaskim, dotyczące liczby osób zaliczonych do stopnia niepełnosprawności ogółem oraz wg płci, wieku oraz liczby wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności w powiecie bielskim w latach 2017 – 2021.

Tabela nr 1: Osoby niepełnosprawne w powiecie bielskim wg płci i stopnia niepełnosprawności:

Stan na 31.XII.	2017	2018	2019	2020	2021
Ogółem liczba osób zaliczonych do stopnia niepełnosprawności	864	1.033	1.117	735	723
w tym: - kobiety	447	556	515	364	360

- mężczyźni	417	477	442	371	363
Znaczny	251	264	355	263	248
Umiarkowany	399	483	455	326	311
Lekki	214	286	307	146	164
do 16 roku życia	99	78	84	55	47

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Bielsku Podlaskim.

Na podstawie danych można stwierdzić, iż większą ilość orzeczeń o niepełnosprawności w powiecie bielskim stanowią orzeczenia w stopniu umiarkowanym.

Tabela nr 2: Liczba wydanych orzeczeń z podziałem na wiek w latach 2017-2021.

Przedział wiekowy	2017	2018	2019	2020	2021
Poniżej 16	99	78	84	55	47
16 – 25	52	59	61	43	45
26 – 40	82	80	80	73	45
41 – 60	302	336	353	205	193
Powyżej 60	428	558	623	414	440
Łącznie	963	1.111	1.201	790	770

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Bielsku Podlaskim.

Z powyższych danych dotyczących wieku osób, które uzyskują orzeczenie o niepełnosprawności można stwierdzić, iż zdecydowaną większością są to osoby powyżej 60-go roku życia, związane jest to ze zmniejszającą się sprawnością fizyczną.

Tabela nr 3: Liczba wydanych orzeczeń z podziałem na wykształcenie w latach 2017- 2021.

Wykształcenie	2017	2018	2019	2020	2021
Podstawowe	251	262	338	190	227
Zasadnicze	196	233	238	172	173
Średnie	292	367	358	236	254
Wyższe	75	120	126	78	69
Łącznie	814	982	1.060	676	723

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Bielsku Podlaskim.

Analiza danych statystycznych dotycząca wykształcenia osób, które zostały zaliczone do jednego z trzech stopni niepełnosprawności wykazuje, iż dominują osoby posiadające wykształcenie na poziomie średnim a w następnej kolejności podstawowym.

Tabela nr 4: Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności osób powyżej 16 roku życia w latach 2017-2021.

Przyczyna niepełnosprawności	2017	2018	2019	2020	2021
01-U Upośledzenie umysłowe	12	2	9	12	5
02-P Choroby psychiczne	45	40	64	43	50
03-L Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	23	22	35	20	33
04-O Choroby narządu wzroku	17	23	19	10	9
05-R Upośledzenie narządu ruchu	301	446	519	253	241
06-E Epilepsja	14	13	10	9	6
07-S Choroby układu oddechowego i krążenia	165	171	158	147	149
08-T Choroby układu pokarmowego	34	35	45	29	34
09-M Choroby układu moczowo- płciowego	56	62	56	57	46
10-N Choroby neurologiczne	132	165	148	104	103
11-I Inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego	63	54	54	46	40
12-C Całościowe zaburzenia rozwojowe	2	0	0	5	7
Łącznie	864	1 033	1 117	735	723

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego zespołu do Spraw orzekania o Niepełnosprawności w Bielsku Podlaskim.

Analiza powyższej tabeli wskazuje, iż najwięcej orzeczeń w powiecie bielskim wydaje się z uwagi na upośledzenia narządu ruchu, choroby układu oddechowego i krążenia oraz choroby neurologiczne.

Tabela nr 5: Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności osób poniżej 16 roku życia w latach 2017-2021.

Przyczyna niepełnosprawności	2017	2018	2019	2020	2021
01-U Upośledzenie umysłowe	4	3	4	3	2
02-P Choroby psychiczne	3	1	2	0	1
03-L Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	1	9	2	6	4
04-O Choroby narządu wzroku	3	2	4	1	3
05-R Upośledzenie narządu ruchu	12	8	5	6	2
06-E Epilepsja	1	3	4	3	0
07-S Choroby układu oddechowego i krążenia	6	5	4	2	2
08-T Choroby układu pokarmowego	1	0	1	0	0
09-M Choroby układu moczowo- płciowego	4	4	4	3	3
10-N Choroby neurologiczne	18	19	11	7	5
11-I Inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego	28	15	18	10	10
12-C Całościowe zaburzenia rozwojowe	18	9	25	14	15
Łącznie	99	78	84	55	47

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego zespołu do Spraw orzekania o Niepełnosprawności w Bielsku Podlaskim.

W przypadku dzieci jako przyczyny niepełnosprawności występowały głównie inne schorzenia (endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne), całościowe zaburzenia rozwojowe oraz choroby neurologiczne.

Według danych Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Bielsku Podlaskim głównymi powodami składania wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności było podjęcie odpowiedniego zatrudnienia, możliwość korzystania z systemu środowiskowego

wsparcia w samodzielnej egzystencji oraz zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i pomocnicze. Natomiast w kwestii orzeczeń o niepełnosprawności wśród osób do 16 roku życia w głównej mierze składano wnioski w celu uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego.

2.2. Rehabilitacja zawodowa – sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy.

Rehabilitacja zawodowa to rodzaj rehabilitacji polegającej na przygotowaniu oraz wprowadzeniu osób niepełnosprawnych na rynek pracy. Ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego, poprzez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych przeciwdziała wykluczeniu społecznemu oraz jest źródłem utrzymania, pozycji społecznej i kontaktów międzyludzkich a dla osób niepełnosprawnych również istotnym elementem rehabilitacji. Mając na uwadze powyższe istotne jest stworzenie osobom niepełnosprawnym możliwości i warunków do pracy zawodowej.

Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku Podlaskim, dotyczące aktywności zawodowej niepełnosprawnych mieszkańców powiatu bielskiego w latach 2017–2021 według płci, zamieszkania, stopnia niepełnosprawności i wykształcenia ilustrują tabele nr 6, nr 7 i nr 8.

Tabela nr 6: Osoby niepełnosprawne bezrobotne i poszukujące pracy zarejestrowane w PUP Bielsk Podlaski wg płci i zamieszkania:

Stan na 31.XII	2017	2018	2019	2020	2021
Ogółem liczba zarejestrowanych osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym:	138	139	125	118	123
<i>Kobiety</i>	55	54	49	49	54
<i>Mężczyźni</i>	83	85	76	69	69
Mieszkańcy wsi (kobiety i mężczyźni)	27	52	39	36	40

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku Podlaskim.

Przedstawione dane w tabeli nr 6 wskazują, iż wśród osób niepełnosprawnych dominują mieszkańcy miast, a większość wśród bezrobotnych i poszukujących pracy stanowią mężczyźni.

Tabela nr 7: Osoby niepełnosprawne bezrobotne i poszukujące pracy zarejestrowane w PUP Bielsk Podlaski wg stopnia niepełnosprawności:

Stan na 31.XII.	2017	2018	2019	2020	2021
Ogółem liczba zarejestrowanych osób niepełnosprawnych, w tym:	138	139	125	118	123
Znaczny stopień niepełnosprawności	9	6	8	8	10
Umiarkowany stopień niepełnosprawności	33	29	23	30	31
Lekki stopień niepełnosprawności	96	104	94	80	82

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku Podlaskim.

Z powyższych danych wynika, iż największą liczbę niepełnosprawnych osób bezrobotnych i poszukujących pracy pod względem stopnia niepełnosprawności zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy stanowią osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności.

Poniżej przedstawiono strukturę wykształcenia osób niepełnosprawnych zarówno bezrobotnych jak i poszukujących pracy.

Tabela nr 8: Osoby niepełnosprawne bezrobotne i poszukujące pracy zarejestrowane w PUP Bielsk Podlaski wg wykształcenia:

Stan na 31.XII.	2017	2018	2019	2020	2021
Ogółem liczba zarejestrowanych osób w tym z wykształceniem:	138	139	125	118	123
wyższym	10	17	11	5	10
średnim	47	43	30	37	34
zawodowym	35	36	36	30	36
podstawowym i gimnazjalnym	46	43	48	46	43

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku Podlaskim.

Na podstawie analizy poziomu wykształcenia osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy można stwierdzić, iż dominującą grupę stanowią osoby z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym oraz zawodowym i średnim.

Powiatowy Urząd Pracy podejmuje działania zmierzające do zwiększenia szansy osób niepełnosprawnych o najniższym poziomie wykształcenia do umożliwienia podjęcia odpowiedniej pracy. W tym celu Powiatowy Urząd Pracy organizował szkolenia, staże pracownicze i prace interwencyjne

w zakładach pracy. Liczbę osób, które skorzystały z tej formy pomocy obrazuje tabela nr 9.

Tabela nr 9: Osoby niepełnosprawne bezrobotne i poszukujące pracy zarejestrowane w PUP Bielsk Podlaski pod względem korzystania z instrumentów i usług rynku pracy:

Stan na 31.XII	2017	2018	2019	2020	2021
Ogółem liczba zarejestrowanych osób niepełnosprawnych w PUP:	138	139	125	118	123
szkolenie	2	3	1	1	0
staż pracowniczy	19	18	11	9	13
prace interwencyjne	4	2	3	2	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku Podlaskim.

Z powyższych danych wynika, iż z instrumentów i usług oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w stosunku do ogólnej liczby zarejestrowanych niepełnosprawnych osób bezrobotnych i poszukujących pracy skorzystało: w 2017 roku – 18 %, w 2018 roku – 16 %, w 2019 roku – 12 %, w 2020 roku – 10 %, natomiast w 2021 roku – 12 %. W 2020 roku zauważono spadek korzystania z instrumentów i usług oferowanych przez PUP, wynika to z panującej sytuacji pandemicznej, która rozpoczęła się od marca 2020 roku i wpłynęła na aktywność osób niepełnosprawnych.

Aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych związana jest ze stanem zdrowia i rodzajem niepełnosprawności. Tabela 10 przedstawia statystykę dotyczącą zatrudnienia osób niepełnosprawnych, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotne lub poszukujące pracy.

Tabela nr 10: Osoby niepełnosprawne bezrobotne i poszukujące pracy zarejestrowane w PUP Bielsk Podlaski które podjęły pracę:

Stan na 31.XII.	2017	2018	2019	2020	2021
Ogółem liczba zarejestrowanych osób	138	139	125	118	123
Liczba osób, która podjęła pracę	83	84	70	46	60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku Podlaskim.

Z powyższych danych wynika, iż z ogólnej liczby zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy bezrobotnych i poszukujących pracy osób niepełnosprawnych, corocznie około 60 % zarejestrowanych podejmuje zatrudnienie. W roku 2020 zarejestrowano spadek liczby osób niepełnosprawnych podejmujących pracę.

2.3 Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym poprzez wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, likwidację barier architektonicznych, urbanistycznych, transportowych i technicznych, barier w komunikowaniu się oraz kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Jednym z podstawowych warunków do spełnienia procesu rehabilitacji społecznej jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym korzystanie ze wszystkich dóbr kulturowych, społecznych i zawodowych.

Rehabilitacja społeczna odbywa się poprzez realizację określonych zadań, które w dużej mierze finansowane są ze środków PFRON.

Rodzaje zadań i liczbę osób niepełnosprawnych, którzy otrzymali wsparcie w ramach rehabilitacji społecznej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych otrzymywanych przez Powiat Bielski w latach 2017 - 2021 obrazuje tabela nr 11.

Tabela nr 11: Liczba osób niepełnosprawnych, które otrzymały pomoc w ramach rehabilitacji społecznej i kwoty dofinansowania ze środków PFRON.

Rodzaj zadania	2017	2018	2019	2020	2021
Dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjne	176	175	180	73	114
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych, komunikowaniu się	16	18	24	24	22
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	626	777	743	590	596
Dofinansowanie sportu, kultury, turystyki i rekreacji	124	148	130	61	60
Dofinansowanie uczestnictwa w WTZ	38	48	53	53	56
Kwoty wydatkowane ze środków PFRON	1.135.606	1.201.479	1.523.263	1.708.978	2.015.820

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim.

Na wyżej wymienione zadania w latach 2017 – 2021 wydatkowano ogółem kwotę 7.585.146,00 zł. Należy także nadmienić, iż w finansowaniu Warsztatów Terapii Zajęciowej uczestniczy Powiat Bielski. W latach 2017 – 2021 Samorząd Powiatowy przeznaczył na ten cel 482.622,56 zł.

Ważną rolę w rehabilitacji społecznej odgrywają stowarzyszenia i organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych. Organizacje zajmują się przede wszystkim integracją osób niepełnosprawnych w środowisku, a także ułatwiają korzystanie z rehabilitacji ruchowej. Na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie bielskim działają następujące organizacje: Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Szansa”, Koło Terenowe Polskiego Związku Niewidomych, Stowarzyszenie Pomocy „Serce Ludzi Ziemi Bielskiej”, Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym i Osobom Potrzebującym Wsparcia „Małe Marzenia” oraz Stowarzyszenie Rodziców Osób Niepełnosprawnych "Lazur Nadziei".

Rehabilitacja społeczna realizowana jest również poprzez doskonalenie zaradności osobistej oraz pobudzanie do aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej. Zadania w tym zakresie realizowane są przez Warsztat Terapii Zajęciowej w Bielsku Podlaskim w którego zajęciach udział bierze 56 osób niepełnosprawnych w wieku aktywności zawodowej, oraz Środowiskowy Dom Samopomocy w Bielsku Podlaskim w którym rehabilitacją społeczną objętych jest 27 osób niepełnosprawnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim, oprócz pomocy oferowanej w ramach rehabilitacji społecznej ze środków PFRON, przeznaczonych zgodnie z algorytmem realizuje programy ogłoszone przez Zarząd Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Program „Aktywny samorząd” jest istotnym krokiem wsparcia osób niepełnosprawnych w modelu polityki społecznej. Jego głównym celem jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Powiat Bielski realizuje wymieniony program w ramach którego osoby niepełnosprawne korzystają z następujących form wsparcia:

- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do samochodu,
- pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,
- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego,
- dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi sprzętu elektronicznego,
- pomoc w zakupie i naprawie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- pomoc w zakupie i naprawie protez kończyn o III i IV poziomie jakości,
- pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego,
- pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki osobie zależnej,
- pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Obszary programu „Aktywny samorząd” na przestrzeni lat były przez Zarząd PFRON modyfikowane i cieszą się zainteresowaniem osób niepełnosprawnych, uprawnionych do ubiegania się o dofinansowanie. Istotną

zmianą w programie jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym składanie wniosków o dofinansowanie przez internet w Systemie Obsługi Wsparcia.

W ramach realizacji programu "Aktywny samorząd" w latach 2017 - 2021 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim, które w imieniu Powiatu Bielskiego realizuje program, udzieliło wsparcia osobom niepełnosprawnym na kwotę 847.723,50 zł.

Poniżej tabela nr 12 przedstawia liczbę osób niepełnosprawnych objętych dofinansowaniem oraz kwoty dofinansowania w ramach programu „Aktywny samorząd” w latach 2017 – 2021.

Tabela nr 12: Realizacja programu „Aktywny samorząd” w latach 2017 – 2021

Rok	Liczba osób niepełnosprawnych objętych dofinansowaniem	Kwota dofinansowania
2017	31	147.025,00
2018	21	107.833,00
2019	23	150.642,00
2020	27	146.001,00
2021	25	296.222,50

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim.

Kolejnym programem, który realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim jest „Program wyrównywania różnic między regionami III”. Celem strategicznym programu jest wyrównywanie szans oraz zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji zawodowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkujących regiony słabiej rozwinięte gospodarczo i społecznie.

Celami operacyjnymi programu są:

- przystosowanie części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych zarządzanych przez gminy, towarzystwa budownictwa społecznego, wspólnoty mieszkaniowe i spółdzielnie mieszkaniowe zapewniające dostępność do lokali mieszkalnych osób niepełnosprawnych zamieszkujących te budynki;
- zwiększenie dostępności dla osób niepełnosprawnych urzędów, placówek edukacyjnych oraz środowiskowych domów samopomocy;
- zatrudnienie osób niepełnosprawnych w nowotworzonych spółdzielniach socjalnych osób prawnych;
- zwiększenie możliwości uzyskania wsparcia dla projektów gmin i powiatów oraz organizacji pozarządowych dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych;
- zmniejszenie barier transportowych, które napotykają osoby niepełnosprawne;
- zwiększenie dostępności warsztatów terapii zajęciowej dla osób niepełnosprawnych na terenach powiatów pozbawionych tych placówek

oraz przeciwdziałanie degradacji infrastruktury warsztatów terapii zajęciowej na terenach powiatów, gdzie te placówki funkcjonują;

- zwiększenie aktywności samorządów powiatowych w działaniach dotyczących aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wyznacza obszary realizowane w danym roku oraz warunki brzegowe obowiązujące realizatorów. W 2019 r. z dofinansowania w ramach programu skorzystał jeden projektodawca, w 2020 r. trzech, natomiast w 2021 r. dwóch.

Tabela nr 13: Realizacja „Programu wyrównywanie różnic między regionami III” w latach 2019- 2021

Rok	Projektodawca	Nazwa projektu	Kwota dofinansowania
2019	Caritas Diecezji Drohiczyńskiej	Likwidacja barier transportowych w Warsztacie Terapii Zajęciowej Caritas Diecezji Drohiczyńskiej w Bielsku Podlaskim	80.000,00
2020	Caritas Diecezji Drohiczyńskiej	Modernizacja pracowni technicznej Warsztatu Terapii Zajęciowej Caritas Diecezji Drohiczyńskiej w Bielsku Podlaskim	44.181,00
	Miasto Brańsk	Budowa podjazdu dla osób niepełnosprawnych w budynku MOPS w Brańsku	11.196,00
	Gmina Rudka	Likwidacja barier transportowych – zakup autobusu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych	160.000,00
2021	Caritas Diecezji Drohiczyńskiej	Modernizacja pracowni Warsztatu Terapii Zajęciowej Caritas Diecezji Drohiczyńskiej w Bielsku Podlaskim	20.784,00
	Gmina Brańsk	Zakup autokaru do przewozu osób niepełnosprawnych	119.491,00

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim.

Powiat Bielski w 2018 roku przystąpił do realizacji programu „Zajęcia klubowe w WTZ” finansowanego ze środków PFRON. Głównym celem programu jest wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym, poprzez prowadzenie przez warsztaty terapii zajęciowej zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji. Program „Zajęcia klubowe w WTZ” jest rozwiązaniem, które sprzyja aktywnemu wspomagananiu uczestników warsztatu, którzy weszli na rynek pracy oraz osób niepełnosprawnych przed rozpoczęciem procesu rehabilitacji w warsztacie terapii zajęciowej.

Na realizację programu w latach 2018 – 2021 Powiat Bielski uzyskał dofinansowanie w wysokości 174.900,00 zł, które zostało przekazane Warsztatowi Terapii Zajęciowej i wykorzystane na realizację zajęć klubowych dla uczestników programu.

Powiat Bielski w 2021 roku przystąpił do programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”. Głównym celem Programu jest wprowadzenie usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla:

- dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łączenie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności.

Działania podejmowane w ramach Programu mają na celu:

- poprawę funkcjonowania w życiu społecznym osób z niepełnosprawnościami,
- ograniczenie skutków niepełnosprawności,
- stymulację do podejmowania wszelkiego rodzaju aktywności przez osoby niepełnosprawne,
- przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność oraz wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.

3. CELE OPERACYJNE PROGRAMU

3.1. Cel operacyjny I

Tworzenie warunków do zatrudnienia i przeciwdziałania skutkom bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych.

Rehabilitacja zawodowa ma bardzo duże znaczenie dla funkcjonowania osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym. Najskuteczniejszym środkiem rehabilitacji zawodowej jest praca, która poza źródłem dochodów daje poczucie własnej wartości i jest gwarantem samorealizacji. Osoby niepełnosprawne zaliczane są do jednej z grup ze szczególnymi utrudnieniami na rynku pracy. Związane jest to między innymi ze stereotypowym przekonaniem o mniejszej efektywności osób niepełnosprawnych, niskim wykształceniem czy biurokracją i zapewnieniem odpowiednich warunków na stanowisku pracy.

Wspieranie i tworzenie warunków do pełnej rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych oraz zapobiegających ich wykluczeniu społecznemu jest coraz bardziej istotniejszym elementem polityki społecznej instytucji państwowych i samorządowych. Niezbędne zatem jest podejmowanie działań zmierzających do wzrostu aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych,

poprzez doradztwo zawodowe, umożliwienie podnoszenia kwalifikacji oraz wsparcie pracodawców, celem zachęcenia ich do zatrudniania osób niepełnosprawnych oraz podejmowanie innych inicjatyw zmierzających do aktywizacji zawodowej tych osób.

Zadania:

1. Promocja zatrudnienia osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy.
2. Informowanie pracodawców o formach wsparcia przysługujących z racji zatrudnienia osób niepełnosprawnych.
3. Wzmożenie poradnictwa zawodowego, promowanie i finansowanie szkoleń zawodowych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.
4. Udzielanie wsparcia w postaci bonów: stażowego, szkoleniowego, zatrudnieniowego oraz na zasiedlenie.
5. Organizowanie i finansowanie staży, prac interwencyjnych, robót publicznych.
6. Wsparcie finansowe osób rozpoczynających działalność gospodarczą, rolniczą lub działalność w formie spółdzielni socjalnej.
7. Wsparcie finansowe pracodawców tworzących nowe stanowiska pracy osobom niepełnosprawnym.
8. Uczestnictwo samorządów i pracodawców w programach i projektach skierowanych do osób niepełnosprawnych, finansowanych ze środków EFS, PFRON i Funduszu Pracy.
9. Podnoszenie poziomu przygotowania uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej do zatrudnienia lub powrotu na rynek pracy.
10. Utrzymanie przez pracodawców istniejących stanowisk pracy i stanu zatrudnienia osób niepełnosprawnych.
11. Udzielanie osobom niepełnosprawnym wsparcia w formie pośrednictwa pracy.

Realizatorzy: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku Podlaskim, Samorząd powiatowy, Samorzady gminne i pracodawcy z terenu powiatu bielskiego, Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym "Szansa" i Koło Terenowe Polskiego Związku Niewidomych w Bielsku Podlaskim, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Bielsku Podlaskim.

Wskaźniki realizacji celu:

- liczba publikacji na temat ofert pracy dla osób niepełnosprawnych,
- liczba spotkań informacyjnych dla pracodawców oraz osób niepełnosprawnych,
- liczba osób objętych usługami z zakresu pośrednictwa pracy,
- liczba osób niepełnosprawnych podejmujących działalność gospodarczą,
- liczba osób niepełnosprawnych, które skorzystały z różnych form poradnictwa zawodowego, szkoleń i tworzonych możliwości podjęcia pracy,
- liczba utrzymanych istniejących i utworzonych nowych stanowisk pracy,
- liczba uczestników WTZ, którzy podjęli pracę lub powrócili na rynek pracy.

3.2. Cel operacyjny II

Tworzenie warunków do rozwijania umiejętności społecznych i poprawy sprawności psychofizycznej osób niepełnosprawnych oraz poprawy dostępu i korzystania z obiektów i dóbr publicznych.

W celu umożliwienia osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym należy tworzyć warunki do pobudzania ich aktywności w środowisku lokalnym. Pełne włączenie osób niepełnosprawnych w życie społeczne jest utrudnione z powodu występowania różnego rodzaju barier. Oprócz barier mentalnych, istnieją także bariery urbanistyczne, architektoniczne, transportowe, techniczne, w komunikowaniu się oraz w dostępie do informacji, występujące w przestrzeni publicznej i miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.

Osoby niepełnosprawne z powodu swoich dysfunkcji zmuszone są do przystosowania się i opanowania umiejętności niezbędnych do życia społecznego, a społeczeństwo powinno tworzyć warunki i likwidować wszelkie przeszkody utrudniające włączenie osób niepełnosprawnych w życie społeczne. Ważna rola w tym zakresie spoczywa na samorządach, które między innymi powinny zapewnić osobom niepełnosprawnym możliwość przejazdu do placówek edukacyjnych i rehabilitacyjnych.

Również ważnym elementem w zakresie poprawy sprawności psychofizycznej osób niepełnosprawnych jest tworzenie warunków do integracji tych osób ze środowiskiem w formie aktywnej rehabilitacji połączonej z wypoczynkiem. Wszelkie podejmowane działania w zakresie rozwijania umiejętności społecznych powinny zmierzać do włączenia osób niepełnosprawnych we wszystkie przejawy życia społecznego i umożliwiać im korzystanie z dóbr i osiągnięć cywilizacji.

Realizacja określonych celów rehabilitacji społecznej skoncentrowana będzie na realizacji następujących zadań:

Zadania:

1. Likwidacja barier urbanistycznych i architektonicznych w przestrzeni i budynkach użyteczności publicznej na terenie powiatu bielskiego.
2. Likwidacja barier transportowych poprzez zakup środków transportu przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych przez jednostki samorządowe powiatu bielskiego.
3. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych indywidualnym osobom niepełnosprawnym.
4. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych.
5. Dofinansowanie zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

6. Dofinansowanie działalności i funkcjonowania Warsztatu Terapii Zajęciowej w Bielsku Podlaskim.
7. Wprowadzanie nowych metod i form zajęć uczestnikom Warsztatu Terapii Zajęciowej w Bielsku Podlaskim.
8. Wprowadzenie usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej.

Realizatorzy: Samorząd powiatowy, Samorzady gminne i zakłady pracy z terenu powiatu bielskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim, Warsztat Terapii Zajęciowej w Bielsku Podlaskim. Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym "Szansa", Koło Terenowe Polskiego Związku Niewidomych i Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym "Małe Marzenia" w Bielsku Podlaskim i inne stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

Wskaźniki realizacji celu:

- liczba zlikwidowanych różnego rodzaju barier funkcjonalnych,
- liczba osób niepełnosprawnych korzystających z różnych form rehabilitacji,
- liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących i opuszczających WTZ,
- liczba osób niepełnosprawnych, którym dofinansowano zakup sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych,
- liczba osób którym przyznano usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej.

3.3. Cel operacyjny III

Wyrównanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do edukacji.

Edukacja odgrywa bardzo ważną rolę w integracji społecznej. Wszystkie osoby niepełnosprawne mają prawo do bezpłatnego kształcenia zgodnego z ich możliwościami, wynikającymi z charakteru i stopnia niepełnosprawności.

Ustawa o systemie oświaty określa, że w przedszkolach i szkołach podstawowych w tym specjalnych mogą być tworzone zespoły wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka (WWR). Celem tych zespołów jest pobudzenie psychoruchowe i społeczne rozwoju dziecka od chwili zdiagnozowania do podjęcia nauki w szkole ogólnodostępnej, integracyjnej lub specjalnej, prowadzonego z dzieckiem i jego rodziną.

Zadaniem kształcenia specjalnego jest zapewnienie uczniom z ograniczonymi możliwościami biologicznymi i zdrowotnymi warunków do realizacji obowiązku szkolnego w sposób dostosowany do ich rozwoju psychofizycznego i emocjonalnego poprzez odpowiedni dobór metod, treści i organizacji nauczania. Kształcenie specjalne może być prowadzone w przedszkolach, szkołach ogólnodostępnych, integracyjnych lub specjalnych, w zależności od potrzeb dziecka.

Zgodnie ze współczesnymi tendencjami w pedagogice rozwój dziecka przebiega najlepiej w środowisku rówieśniczym. Proces dydaktyczno-wychowawczy przebiegający w środowisku rówieśniczym maksymalnie przygotowuje niepełnosprawnych uczniów do życia w społeczeństwie. Dzieci uczące się ze swoimi pełnosprawnymi rówieśnikami w największym stopniu rozwijają swoje umiejętności niezbędne w codziennym życiu.

Również dorosłe osoby niepełnosprawne powinny mieć możliwość zdobywania wykształcenia na poszczególnych poziomach edukacji oraz możliwość otrzymania wsparcia finansowego na ten cel.

Bardzo ważną rolę w procesie edukacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej pełnią nauczyciele, którzy przy pomocy odpowiednich środków i metod wspierają ich edukację i rozwój, a zatem niezwykle istotne jest wspieranie metodyczne nauczycieli oraz podnoszenie ich kwalifikacji w zakresie pracy z uczniami wymagającymi specjalnych potrzeb edukacyjnych.

Placówki edukacyjne na terenie powiatu bielskiego w większości mieszczą się poza miejscem zamieszkania niepełnosprawnych uczniów i na samorządach gminnych spoczywa obowiązek zapewnienia tym uczniom bezpłatnego transportu i opieki do najbliższej szkoły, gimnazjum czy ośrodka. W przypadku braku odpowiedniego środka transportu, gmina zobowiązana jest do zwrotu kosztów przejazdu ucznia i opiekuna, jeżeli przewóz zapewniają rodzice.

Celem wyrównania szans osób niepełnosprawnych w dostępie do edukacji niezbędna jest realizacja następujących zadań:

Zadania:

1. Poszerzanie oferty placówek specjalistycznych dla poszczególnych niepełnosprawności oraz dla dzieci zagrożonych niepełnosprawnością w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju (WWR) dziecka i pomocy jego rodzinie.
2. Zapewnienie wszystkim dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej wymagającej kształcenia specjalnego miejsca w placówkach edukacyjnych zgodnie z preferencją rodziców i uczniów.
3. Objęcie wszystkich wychowanków i uczniów niepełnosprawnych, wymagających kształcenia specjalnego odpowiednią formą pomocy, stosownie do wskazanych zaleceń o potrzebie kształcenia specjalnego, zajęć rewalidacyjnych i pomocy psychologicznej.
4. Wymiana wyeksploatowanych lub zakup nowych środków transportu przystosowanych do przewozu niepełnosprawnych uczniów.
5. Prowadzenie doradztwa metodycznego dla nauczycieli i specjalistów pracujących z uczniami niepełnosprawnymi jak również i rodzicom.
6. Propagowanie rozwiązań wspierających uzyskanie wykształcenia na poziomie wyższym oraz dofinansowania na ten cel w ramach programu "Aktywny samorząd".
7. Wprowadzanie w placówkach oświatowych i jednostkach samorządu terytorialnego usług asystenta i pomocy nauczycielskiej dla ucznia niepełnosprawnego.

Realizatorzy: Placówki oświatowe (przedszkola, szkoły) i specjalistyczne poradnie z terenu powiatu bielskiego, Samorząd powiatowy, Samorzady gminne z terenu powiatu bielskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim.

Wskaźniki realizacji celu:

- liczba placówek specjalistycznych, które poszerzyły swoje działanie w zakresie wspomagania rozwoju dzieci oraz placówek oświatowych, które wprowadziły usługi różnych form pomocy niepełnosprawnym uczniom,
- liczba niepełnosprawnych dzieci korzystających z pomocy w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju,
- liczba dzieci i młodzieży objętej kształceniem specjalnym i korzystających z zajęć rewalidacyjnych,
- ilość zorganizowanych zajęć w zakresie doradztwa metodycznego oraz liczba uczestniczących w nich nauczycieli i specjalistów pracujących z osobami niepełnosprawnymi,
- liczba osób niepełnosprawnych, które uzyskały wykształcenie wyższe w ramach uczestnictwa w programie "Aktywny samorząd",
- liczba wymienionych lub nabytych nowych środków transportu przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym przewozu dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do placówek edukacyjnych i rehabilitacyjnych,
- liczba dzieci wspomaganých przez asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej.

3.4. Cel operacyjny IV

Tworzenie możliwości do pełnego i aktywnego udziału osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym i sportowo-rekreacyjnym.

Podstawowym założeniem niniejszego programu jest tworzenie warunków do jak największego stopnia rehabilitacji zawodowej i społecznej niepełnosprawnych mieszkańców powiatu bielskiego. Niezbędny jest w tym celu rozwój form i narzędzi aktywnej integracji nie tylko w jej wymiarze zawodowym, społecznym i edukacyjnym lecz również kulturalnym i sportowo-rekreacyjnym, ponieważ osoby niepełnosprawne wymagają kompleksowego wsparcia i stworzenia warunków do integracji ze społeczeństwem. Wszelkie działania w tym kierunku sprzyjać będą podnoszeniu wizerunku osób niepełnosprawnych jako aktywnych i pełnoprawnych członków społeczeństwa.

Zadania:

1. Przystosowanie obiektów sportowych i kulturalnych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności.

2. Zapewnienie możliwości uczestnictwa osób niepełnosprawnych w organizowanych imprezach ogólnodostępnych.
3. Popularyzacja twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych i włączanie niepełnosprawnych twórców w życie kulturalne społeczeństwa.
4. Wspieranie kultury, sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych poprzez dofinansowanie wycieczek, festynów integracyjnych, pikników, imprez sportowych.
5. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych o charakterze integracyjnym.

Realizatorzy: Samorząd powiatowy, Samorządy gminne z terenu powiatu bielskiego, Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym "Szansa", Koło Terenowe Polskiego Związku Niewidomych i Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym "Małe Marzenia" w Bielsku Podlaskim i inne stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

Wskaźniki realizacji celu:

- liczba obiektów sportowych i kulturalnych, które zostały przystosowane do potrzeb osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności,
- liczba imprez ogólnodostępnych w których umożliwiono uczestnictwo osobom niepełnosprawnym oraz popularyzację ich twórczości,
- liczba dofinansowanych oraz zorganizowanych różnego rodzaju imprez integracyjnych osób niepełnosprawnych.

3.5. Cel operacyjny V

Współpraca samorządów terytorialnych z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Organizacje pozarządowe działające na terenie powiatu bielskiego skupiają w swoich szeregach nie tylko najbardziej aktywne osoby niepełnosprawne i członków ich rodzin ale również najbardziej wrażliwych pełnosprawnych mieszkańców powiatu. Prowadzona przez organizacje pozarządowe działalność jest jednym z elementów integrujących i pobudzających do aktywności społeczność lokalną. Ilość i zakres zadań w które angażują się działające na terenie powiatu organizacje powodują, że są one traktowane przez samorządy jako bardzo ważny partner w budowie społeczeństwa obywatelskiego. Współpraca i wsparcie działalności stowarzyszeń i organizacji pracujących na rzecz osób niepełnosprawnych przyczyni się do tego, iż środowisko osób niepełnosprawnych jeszcze w większym stopniu zwiększy swoją aktywność i włączy się w nurt życia społecznego. W tym celu należy realizować następujące zadania:

Zadania:

1. Promowanie działalności stowarzyszeń i organizacji pracujących na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez rozpowszechnianie materiałów informacyjnych.
2. Tworzenie warunków do powstawania nowych i wspierania działalności istniejących stowarzyszeń i organizacji pracujących na rzecz osób niepełnosprawnych.
3. Udzielanie wsparcia organizacjom pozarządowym w trybie pozakonkursowym jak i w trybie konkursowym wynikającym z ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
4. Zapewnienie warunków i koordynacja działań Powiatowej Społecznej Rady do spraw Osób Niepełnosprawnych.
5. Promowanie i wspieranie prowadzenia usług wolontariatu dla osób niepełnosprawnych.

Realizatorzy: Samorząd powiatowy, Samorządy gminne z terenu powiatu bielskiego, Stowarzyszenia, związki i organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie powiatu bielskiego. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim.

Wskaźniki realizacji celu:

- liczba utworzonych nowych oraz istniejących stowarzyszeń i organizacji, którym udzielono różnych form wsparcia ich działalności,
- liczba wykonanych różnego rodzaju publikacji i materiałów informacyjnych promujących działalność organizacji pozarządowych i wolontariatu,
- liczba wolontariuszy świadczących usługi na rzecz osób niepełnosprawnych.

4. FINANSOWANIE, MONITOROWANIE I REALIZACJA PROGRAMU

Program finansowany będzie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Funduszu Solidarnościowego, samorządów terytorialnych i ich jednostek organizacyjnych oraz pozostałych podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Działania prowadzone będą w sposób ciągły w okresie obowiązywania Programu.

Głównym instrumentem monitoringu Programu będą coroczne sprawozdania z realizacji działań na rzecz osób niepełnosprawnych za dany rok kalendarzowy przez bezpośrednich realizatorów.

Powiat Bielski zgodnie z art. 35a ust. 1 pkt 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych każdego roku składał będzie Wojewodzie Podlaskiemu informację z realizacji programu.

5. PODSUMOWANIE

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest dokumentem, który wyznacza kierunki działania lokalnej polityki na rzecz osób niepełnosprawnych. Zadania zrealizowane w ramach poszczególnych celów operacyjnych będą wpływać na wyrównanie szans osób niepełnosprawnych, które umożliwią im funkcjonowanie w społeczności lokalnej oraz ograniczą zjawisko wykluczenia społecznego.

Program ma charakter otwarty, założenia programu obejmują pięć obszarów działania, które w miarę pojawiających się potrzeb środowiska osób niepełnosprawnych mogą być aktualizowane.

Kierunki działań ujęte w tym dokumencie powinny ułatwić osobom niepełnosprawnym pełne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym, ułatwić funkcjonowanie w otoczeniu, a także przyczynić się do polepszenia rehabilitacji i edukacji.

PRZEWODNICZĄCY RADY

/-/ Andrzej Leszczyński